

Zorg om Naasten

2 November 2021

Symposium Rotterdamse Stroke Service

Dr. Erica Witkamp

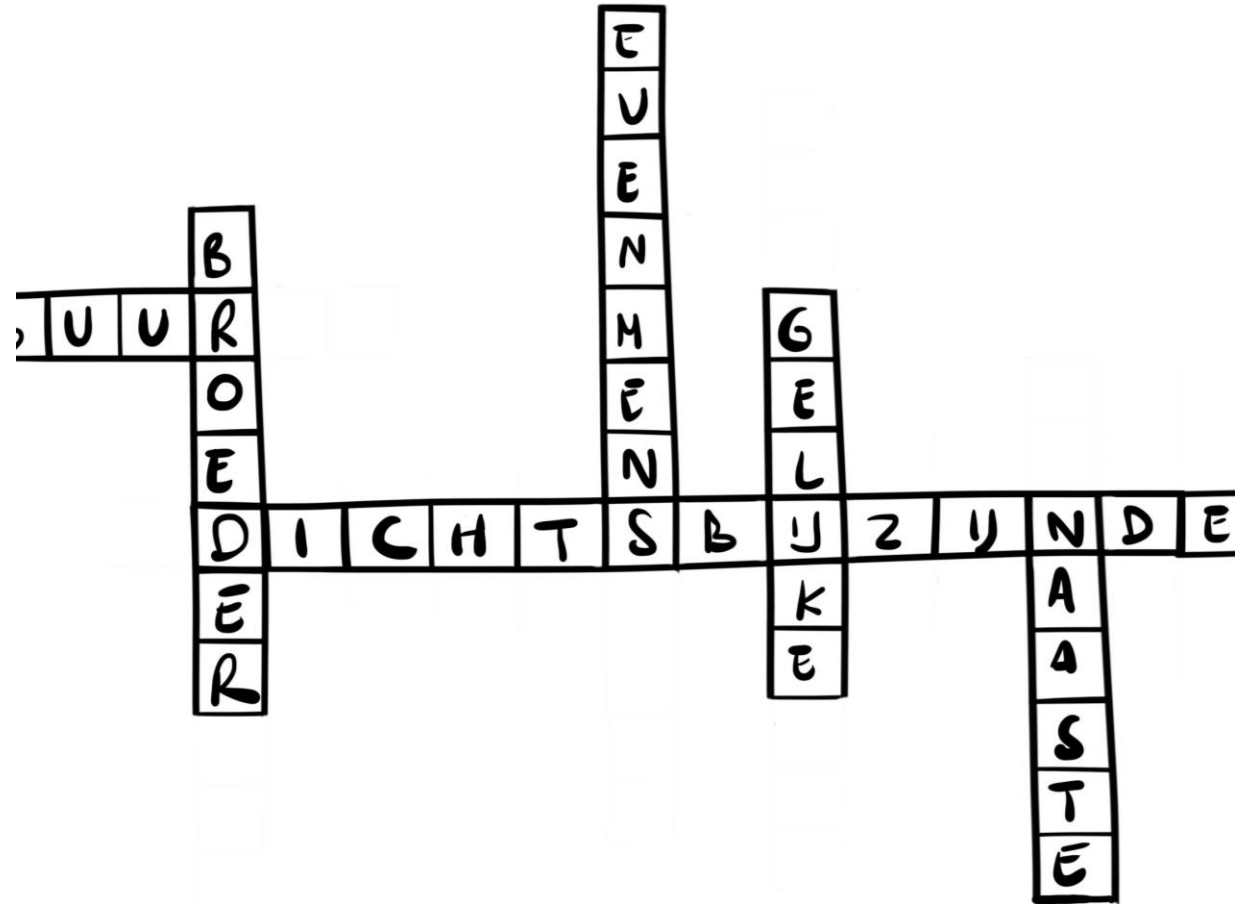
Waarom *aandacht* voor *naasten*?

- Ze maken deel uit van het leven van cliënten
- Veel zorg niet mogelijk zonder naasten
- De aandoening/ziekte raakt naasten
- Professionals, cliënten en naasten hebben elkaar nodig

Inhoud

- Rollen van naasten
- Het pad van patienten en naasten
- Het pad van participatie
- Betrekken van naasten

Verskillende rollen van naasten in de zorg

- Gebruikelijke rollen (in familie, in maatschappij)
- Expert (kent patiënt, zijn leven, waarden, wensen en behoeften)
- Zorgverlener (mantelzorger)
- Hulpvrager (co-client; schaduw patiënt)

Heterogeniteit in zorgsituaties

Context van zorgsituatie

leefsituatie; nabijheid; setting;
financiële mogelijkheden,
maatschappelijke steun;
kenmerken omgeving.

Kenmerken zorgsituatie

duur; kennis en vaardigheden MZ;
communicatie; motivatie; kwaliteit van
relatie; sociaal netwerk; andere
verplichtingen.

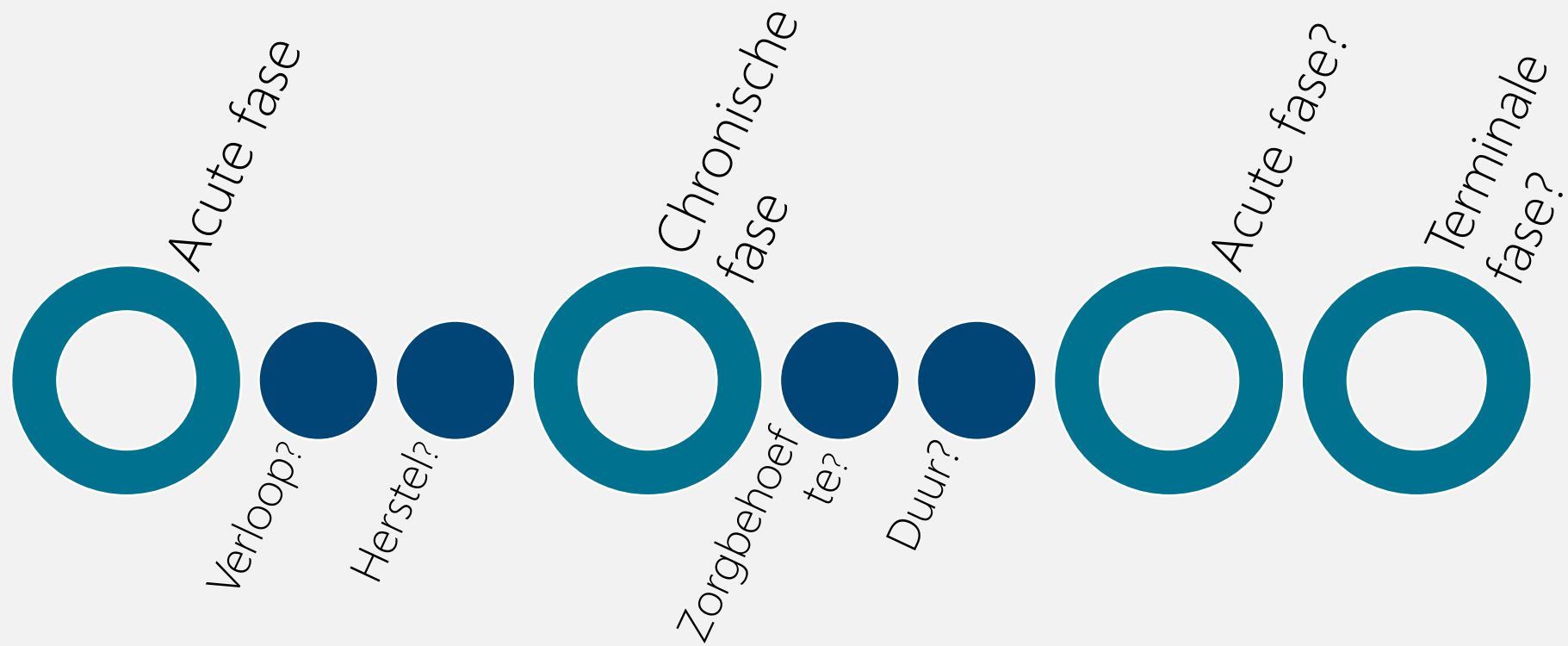
Zorgbehoeftige

relatie; aandoening;
functioneren;
mogelijkheden; zorgbehoefte.

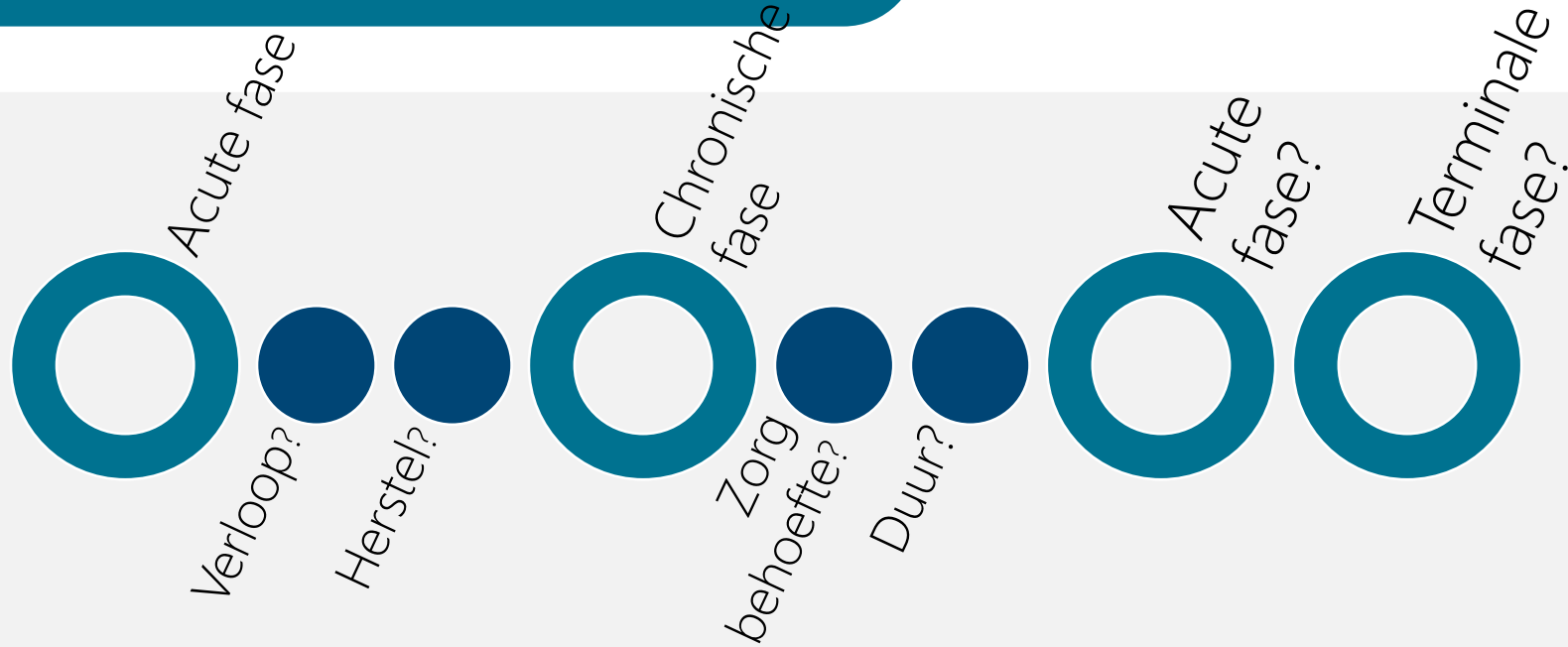
Naaste

leeftijd; geslacht; cultuur; religie;
werk; SES; conditie; gezondheid.

Het pad van de patiënt

Het pad van de naasten

Onzekerheid, angst; jezelf opzij zetten

Start

We gaan ervoor!

Nieuw normaal?

Hoe verder?
Hoe lang nog?

Volhouden!

Het pad van (patiënten- en naasten-) participatie

Niveau van participatie	Consultatie	Betrokkenheid	Partnerschap en gedeelde verantwoordelijkheid
Directe zorg	Patiënt en naaste krijgen informatie over diagnose	Patiënt en naaste worden gevraagd naar wensen en voorkeuren in zorg- en behandelplan	Beslissingen over zorg en behandeling zijn gebaseerd op de voorkeuren van de patiënt en naaste, en op (para-) medische en verpleegkundige bewijsvoering en beoordeling
Organisatie en management	De organisatie houdt enquêtes om patiënten en naasten te vragen naar hun ervaringen	De organisatie betreft patiënten en naasten als adviseurs of via cliëntenraden	Patiënten en naasten hebben gelijkwaardige rol op gebied van veiligheid en kwaliteit in instelling
Beleid	Belangenorganisatie vraagt patiënten en naasten naar hun opvattingen over vraagstukken in de gezondheidszorg	Aanbevelingen van patiënten en naasten over prioriteiten in beleid / onderzoek worden gebruikt om subsidies te verdelen.	Patiënten en naasten hebben gelijkwaardige rol in commissies die besluiten over verdeling van middelen in (onderdelen van de) gezondheidszorg

Factoren die participatie en betrokkenheid beïnvloeden:

- Op niveau van patiënten/naasten (opvattingen over hun rol, gezondheidsvaardigheden, opleiding)
- Op het niveau van organisaties (beleid, gewoontes, richtlijnen, cultuur)
- Op het niveau van maatschappij (sociale normen, wet- en regelgeving)

Het pad van (patiënten- en naasten-) participatie

Niveau van participatie

Directe zorg

Consultatie

Patiënt en naaste krijgen **informatie** over diagnose

Betrokkenheid

Patiënt en naaste **worden gevraagd naar wensen en voorkeuren** in zorg- en behandelplan

Partnerschap en gedeelde verantwoordelijkheid

Beslissingen over zorg en behandeling **zijn gebaseerd op de voorkeuren** van de patiënt en naaste, en op (para-) medische en verpleegkundige bewijsvoering en beoordeling.

Organisatie en management

De organisatie houdt enquêtes om patiënten en naasten te **vragen naar hun ervaringen**

De organisatie **betrekt** patiënten en naasten **als adviseurs of via cliëntenraden**

Patiënten en naasten **hebben gelijkwaardige rol** op gebied van veiligheid en kwaliteit **in instelling**

Beleid

Belangenorganisatie **vraagt** patiënten en naasten **naar hun opvattingen** over vraagstukken in de gezondheidszorg

Aanbevelingen van patiënten en naasten over prioriteiten in beleid / onderzoek **worden gebruikt** om subsidies te verdelen.

Patiënten en naasten hebben **gelijkwaardige rol in commissies die besluiten over verdeling van middelen** in (onderdelen van de) gezondheidszorg

Het pad van (patiënten- en naasten-) participatie

Niveau van participatie	Consultatie	Betrokkenheid	Partnerschap en gedeelde verantwoordelijkheid
Directe zorg	Patiënt en naaste krijgen informatie over diagnose	Patiënt en naaste worden gevraagd naar wensen en voorkeuren in zorg- en behandelplan	Beslissingen over zorg en behandeling zijn gebaseerd op de voorkeuren van de patiënt en naaste, en op (para-)medische en verpleegkundige bewijsvoering en beoordeling
Organisatie en management	De organisatie houdt enquêtes om patiënten en naasten te vragen naar hun ervaringen	De organisatie betreft patiënten en naasten als adviseurs of via cliëntenraden	Patiënten en naasten hebben gelijkwaardige rol op gebied van veiligheid en kwaliteit in instelling
Beleid	Belangenorganisatie vraagt patiënten en naasten naar hun opvattingen over vraagstukken in de gezondheidszorg	Aanbevelingen van patiënten en naasten over prioriteiten in beleid / onderzoek worden gebruikt om subsidies te verdelen.	Patiënten en naasten hebben gelijkwaardige rol in commissies die besluiten over verdeling van middelen in (onderdelen van de) gezondheidszorg
Acties	Informeren en geïnformeerd worden. Vragen naar en communiceren over wensen, verwachtingen mening en mogelijkheden.	Relatie en contacten (blijven) onderhouden. Wensen, verwachtingen, mening en mogelijkheden ter harte nemen	Regie Samenwerken, meedoen, meebeslissen.

Samenwerken in de directe zorg

- SOFA
- Samenwerken met partner in zorg (co-worker)
- Ondersteunen van hulpvrager (co-client)
- Faciliteren van relatie
- Afstemmen met expert

Samenvattend

- Aandacht voor naasten van mensen na een stroke is belangrijk.
- Naasten krijgen / hebben verschillende rollen.
- Er is veel variatie in zorgsituaties waarbij naasten betrokken zijn.
- Hoe naasten (willen en kunnen) participeren in de (gezondheids-)zorg is verschillend
- Het initiatief ligt (vooralsnog?) bij zorgprofessionals en zorgorganisaties.

Dank u wel

